

ELŐSZÓ

A *kompetencia* divatos szóvá vált. Aki *kompetens*, az ért valamihez, megtehet, megcsinálhat valamit. Kompetencia sokféle van, a fogalom határai képlékenyek. Legtöbbünknek nyilván a tudás, a szakértelem jut róla az eszébe, de ide sorolhatók a készségek, sőt, bizonyos helyzetekben akár az attitűdök is.

A kompetencia értékes dolog. Kissé nyersen fogalmazva: pénzt lehet vele csinálni. A kompetenciát fel lehet használni, áruba lehet bocsátani. Piaci értéke van, ára, amely néha kifejezetten magas lehet. Intézmények, vállalatok lennének működésképtelenek, ha az alkalmazottaik nem rendelkeznének megfelelő kompetenciákkal. Aki több, jobb kompetenciát tud felmutatni, az versenyképebb lesz, legyőzheti a másikat.

Az embereket manapság szokás a kompetenciáik alapján értékelni. Vezetők, humánpolitikusok, tanácsadók törik a fejüket azon, hogy egy-egy adott munkakörben milyen tevékenységeket kell végezni, milyen kompetenciák szükségessé hozzák, és azokat miként lehet megszerezni, hasznosítani, megtartani, megosztani és fejleszteni. Munkát kereső emberek próbálják felmérni a saját kompetenciáikat. Fejvadászok, álláshirdetők kürtölik világgá, milyen kompetenciákra tartanak igényt. Iskolai, egyetemi vezetők vitatkoznak munkaadókkal a végzős hallgatóktól elvárt kompetenciákról.

A kompetencia kényes jószág. Ha nem gondozzák, gyorsan elavul. Ha nem talál magának megfelelő közeget, elsorvad, elhalványodik; ha talál, megsokszorozódik, mások kompetenciáival vegyülve sokkal értékesebbé válik. Kényes jószág azért is, mert nehéz mérni, nyilvántartásokban rögzíteni, kordában tartani. Néha azt sem lehet pontosan tudni, kié is tulajdonképpen.

A kompetencia, és a hozzá legközelebb álló fogalom, a tudás, hálás témává vált a szakirodalomban. Fontos, érdekes, izgalmas tárgykörre, amely többféle szakterület határán fekszik, számos tudományterülettel érintkezik, a legkülönbözőbb irányokból érkezők érdeklődését keltheti fel. Magyarországon is kialakult a kompetenciával, a tudással foglalkozó, arról rendszeresen publikáló, egymással lelkesen vitatkozó szakemberek köre. Írnak róla közgazdászok, vezetési szakértők, humánpolitikusok, pedagógusok, pszichológusok, informatikusok – írnak róla sokféle módon, sokféle megközelítésben. Az írások különböző olva-

sócsoportokat vesznek célba: az egyik szerző elméleti embereknek ír, a másik gyakorló vezetőkhez kíván szólni, a harmadik oktatóknak akar tanácsokat adni, a negyedik a kontrollerek érdeklődését igyekszik felcsigázni és így tovább.

Kinek szól Laáb Ágnes új könyve? Kit szólít meg? Elsősorban az *embert*, és csak másodsorban a *szakembert*. A kompetenciáid a vagyonod legértékesebb részét adják – mondja rögtön a könyv elején. Bánj tudatosan velük, vigyázz rájuk, gondozd, használd ki, frissítsd fel őket! A kompetenciáid mondják meg, ki vagy – ismerd hát meg önmagad! Bánj jó gazdaként a kompetenciáiddal, és ha olyan helyzetben vagy, tégy így a másokéval is! Ne pazarold el őket, felelős vagy értük!

Laáb Ágnes könyve tehát az emberhez szól. Hangvétele széles skálán mozog: hol tudományos, hol praktikus, hol érzelmekkel teli. *Sokszínű*, mint maga az ember, a kompetenciák birtokosa. Talán ez a sokszínűség a legérdekesebb benne.

Jó olvasást mindenkinek!

2009. szeptember 20.

Bógel György
CEU Business School